

ولادت خاتم الانبیا

حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله

وامام جعفر صادق علیه السلام مبارک باد

روزنامه

سه شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۳ ۱۶ صفحه ۲۰ هزار تومان ۴ سال چهارم شماره ۸۷۷

www.hammihanonline.ir

میراث اسلام سیاسی

گفتارهایی از هاشم آقاچری و فاطمه گوارایی

در سالگرد درگذشت آیت الله سید محمود طالقانی

ما گرسنه ایم

روایت اشیپگل از آنچه در غزه می گذرد

و دیگر جنگ با حماس نیست

تسلیم فرهنگ

در نقد سیدعباس صالحی که تحت فشار تندروها

معاون هنری را برکنار کرد

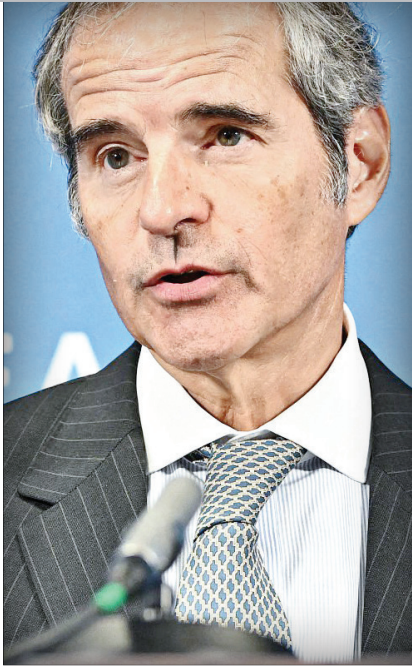
گزارش

انسانی

۸-۹

يك بار ديگر تغيير نظام آموزش رسمي
بررسی طرح مجلس برای اجباری شدن پیش دبستانی و ۵ ساله شدن دبستان

تکس ها: Gettyimages

هشدار وخوش بینی

رافائل گروسی در گزارش دیروز خود به شورای حکام نسبت به توافق با ایران ابراز امیدواری کرد اما گفت که تهران برای چنین توافقی تنها چند روز فرصت خواهد داشت. این در حالی است که بیش از یک سوم مهلت سی روزه پس از فعال شدن مکانیسم ماشه برای حل اختلافات میان ایران و جامعه جهانی سپری شده است

جهش بودجه نهادهای خاص

گزارش تحقیقی فرزانه طهرانی دبیر گروه اقتصاد نشان می دهد بودجه تعدادی از نهادها طی ۶ سال از ۳۵۹ تا ۹۶۱۶ درصد افزایش داشت است

تیغ استیضاح
دراوج بحران
عباس عراقچی
از سوی
تندروهای مجلس
تهدید به برکناری
و محاکمه شد

احمد زیدآبادی / نویسنده ومشاوړ هم میهن:

که سیدمحمد خاتمی در نخستین دور ریاست جمهوری خود از ضرورت تقویت «جامعهٔ مدنی» در ایران سخن گفت؛ با واکنش غضبناک بنیادگرایان دینی و همینطور جناح محافظه کار مذهبی روبه‌رو شد. آنان این سخن را نشانهٔ برنامهٔ آقای خاتمی برای تبدیل جامعهٔ ایران به یک جامعهٔ غربی در اروپا و آمریکای شمالی تفسیر کردند و او را تحت فشار گذاشتند تا حرف خود را پس بگیرد. این در حالی بود که جامعهٔ مدنی مفهوم بسیار ساده‌ای است که مصادیق آن از ابتدای حیات بشر تاکنون در همهٔ جوامع -به استثنای جوامع توتالیتر- وجود داشته است. جامعهٔ مدنی به تمام سازوکارهای زندگی جمعی گفته می‌شود که خارج از کنترل و تسلط دولت، استمرار حیات جامعه و رفع مشکلات آن را ممکن می‌سازد. این که چرا مفهومی بدین پایه ساده و ملموس تا آن اندازه مایهٔ منازعات تند و بی‌ربط شد، خود بخشی از حدیث مفصلی است که برای تبیین انحطاط فکری واجتماعی مسلمانان در قرون اخیر بارهامورد بحث قرار گرفته است. همانگونه که دکتر اقبال لاهوری گفته است: خشک اندیشی و جمود فکری و عملی، مشخصهٔ اصلی فرهنگ حاکم بر کلیت جوامع مسلمان بعد از سپری شدن قرون زرین علمی آنها بوده است. با کمال تأسف این جزم اندیشی و تصلّب به صورت آشکار و پنهان همچنان بر دنیای اسلام سیطره دارد و مانع از آداندیشی و تمدن سازی مسلمانان در عصر جدید می‌شود. بدتر از جزم اندیشی سنتی، پدیدهٔ بنیادگرایی اسلامی در قرن معاصر است که با ادعای نجات جوامع مسلمان از انحطاط و عقب ماندگی و سلطهٔ مغرب زمین ظهور کرده اما با قداست بخشیدن به «قدرت دولتی» نوعی فضای توتالیتر را بر برخی اجتماعات مسلمانان تحمیل می‌کند، در واقع، آنان که با بحث جامعهٔ مدنی آقای

خاتمی از موضع دینداری به مخالفت برخاستند، یک بخش، جزم اندیشان محافظه کاری

بودند که به دلیل فقی و بی بضاعتی مفهومی، دچار سوءتفاهم عمیق شدند اما بخشی دیگر از آنان، اصولاً جایی برای سازوکارهای دسته جمعی و طبیعی و خودجوش اجتماعی به قصد خودگردانی مدنی جامعه قائل نبودند و سلطهٔ تمام عیار دستگاه دولت به صورتی کاملاً توتالیتر را بر تمام شئون فردی و جمعی جامعه دنبال می کردند. به هر حال فشار این دو نیرو به نقطه‌ای رسید که سیدمحمد خاتمی برای نجات و رهایی خود از آزار و اذیت آنان اعلام کرد که منظورش از جامعهٔ مدنی نه جامعهٔ غربی بلکه «مدینه النبی» بوده است. حال ثبوت بخشی از نیروهای عرفی گرا بود تا آقای خاتمی را به عقب نشینی از مواضع خود متهم کنند و بحث «مدینه النبی» او را به باد حمله و تمسخر گیرند. این تهاجمات هم بخشی از همان بی بضاعتی مفهومی بود که نه فقط دامن محافظه کاران مذهبی بلکه نیروهای عرفی گرای جامعهٔ ایرانی را نیز گرفته است. برخی مدعیان عرفی گرایی ایرانی، متأسفانه از همان مشکلاتی رنج می برند که برخی همتایان مذهبی شان، زیرا آنان نیز به جای کنکاش و مذاقهٔ علمی در مفاهیم و بررسی و تحلیل تاریخی و مصادق آنها، به محض اینکه کلامی یا اصطلاحی با رنگ و بو و سابقهٔ مذهبی و سنتی مطرح می شود، با چنان عجله و نفرتی از خود واکنش نشان می دهند که پنداری به «مقدسات» آنان توهین شده است. اما ای کاش خاتمی و همکارانش در آن برهه می توانستند مفهوم «مدینه النبی» را برای جامعه تبیین کنند و بخصوص گامی در جهت اجرای عملی آن بردارند. واقعیت این است که مدینه النبی نمونهٔ جامعه مبتنی بر یک قرارداد اجتماعی- آن هم نه به قول توماس هابز یک قرارداد فرضی - بلکه قراردادی مکتوب بین چند قبیله متخاصم با عقاید کاملاً مخالف و متضاد اعم از مسلمان و یهودی و مشرک و ویژگی ها و رنگ و لعاب های تاریخی و جغرافیایی خود بوده است. پیامبر اسلام با این قرارداد، بنیان شهری را گذاشت که امور آن از یک سو با همکاری داوطلبانهٔ ساکنان و از سوی دیگر مدارای مدنی قبایل با هم، اداره می شد. >

گزارش
دیپلماسی
۲۰۳

گزارش
اقتصاد
۱۰-۱۱

نگاه
هم میهن

پیامبر و جامعهٔ مدنی

سرمقاله

الزامات چند توصیه